

bejártam az egész területet, a hol a chalcedonnak nyoma mutatkozik; végtére abban állapodtam meg, hogy a falu északkeleti részén emelkedő meredek sziklafalból, mint a melynek környékén a legtöbb chalcedon jön elő és a mely vékony táblás elválású andesitből áll — fogok robbantani. A robbantás megkezdődvén, a falu lakosai rémületbe jöttek, s ugyancsak siettek megtudni a valót, s alkuba állani velem, hogy hát mily drágán fizetem a „creméne“ (chalcedon) vékáját. Az alkuból semmi sem lett, de az én ágyuzásaimból is ugyanannyi. Nem sikerült a fluoritot föltálni. Az valahol mélyen fekszik a televény által elfödött sziklákban. Legtöbb, legnagyobb s legszebb példányokban jön elő a chalcedon a Ploptyis felé húzó erdőben, csak úgy szabadon, a felületen. Innen körülbelül 200 darabot gyűjtöttem az erdélyi muzeum számára, melyek közt több, kiváló szép és érdekes példány van.

*

Az előbbiekben igyekeztem röviden számot adni az erdélyi muzeum t. választmányától két ízben nyert megbízatásom eredményeiről és fenntartom magamnak, hogy a gyűjtött anyag beható tanulmányozása után részletesebben is leírjam tapasztalataimat.

Jelentésemet befejezván, kedves kötelességemnek tartom őszinte köszönetemet nyilvánítani e helyen is mindazoknak, kik engem kiküldetésem alkalmával egy vagy más tekintetben szives támogatásban részesíttek; nevezetesen Kozwald Danó erdész úrnak Horgospatakán, Lacheta bányafőnök és Debreczeni bányatiszt uraknak O.-Láposbányán.

Vegyesek.

Jegyzőkönyvi kivonatok a tartott szakülésekről.

e.) Folyó évi octóber hó 23-án dr. Koch Antal elnöklete alatt megtartott szakülésen a következő tárgyak terjesztettek elő:

1.) Dr. Herbich Ferencz paläontologiai adatokat közöl a erdélyi Kárpátok pontosabb ismeretéhez. Miután a Dimboviesorai vízterület egy részének földtani viszonyait, a La Crucea és Podu Dimbovitzi közt fekvő kréta-alakulatnak legmélyebb neocom-emeletét megismertette, a neocomból 45 jól meghatározott kövületet sorolt fel és ezek közt 4 új fajt: *Phylloceras Fichteli*, *Acanthoceras romanum*, *Haploceras mulierense* és *Haploceras Emilianum*.

2.) Dr. Entz Géza előterjeszté dr. Daday Jenőnek az erd. orsz. muzeum-egyesület megbízásából a folyó év nyarán végzett chiropterologiai gyűjtések eredményéről szóló jelentését. E szerint Daday Jenő átkutatta a homoródmási barlangot, a tordai hasadékok, Nagy-Szeben, Búza-Mező, Semesnye, Vizakna, Torda, Vajda-Hunyad, Szilágy-Somlyó, O.-Láposbánya, Iádok és Szamosujvár vidékeit, s mindezekben gyűjtött összesen 74 denevér-példányt, a melyek közt 2 családnak 7 nemébe tartozó 10 faj, s ezek közt egy új faj és egy új varietas van. A fajok ezek: *Rhinolophus unihastatus*, *Rhin. bihastatus*, *Vesperus serotinus*,

Vesp. siculus n. sp., Noctulina Noctula, Vesperugo Kuhlii, Miniopterus Schreibersii, Myotis ciliata, Myotis murina és Plecotus auritus.

Együttal bemutató Daday Jenő adatait Magyar- és Erdélyország nehány édesvízi medenczéjének nyílttükri faunájához.

3.) Dr. Koch Antal bemutató dr. Primics György új adatait Erdély mineralogiájához. Primics ez év nyári hónapjaiban az erd. orsz. muzeum-egyesület megbízása következtében megtekintette O.-Láposbányán és vidékén a művelés alatt lévő, valamint a felhagyott összes érczbányákat. E bányák ásványait röviden leírja, úgyszintén megemlíti a már ismert bányák eddig föl nem említett ásványait is. Primics bejárta a Szántóféle Clemensbányát, Sztrimbuly-patak, O.-Láposbánya vidékét; a Roczi-bányát, a Doszu ursulii-bányát, a batizpolyáni patak forrásvidékét stb.

4.) Olvastatott dr. Demeter Károly előleges jelentése a Puccinia Malvacearum Mont. előfordulásáról. Demeter K. folyó évi szeptember hó 27-én kapta a rozsdagomba teleuto-alakját Marosvásárhelyt, a Teleki-kertben Malva silvestris élő levelein. A részletes előterjesztést és a gomba bemutatását a közelebbi alkalomra tartja fenn magának a szerző.

f.) Folyó évi november hó 27-én, dr. Koch Antal szakelnök elnöklete alatt megtartott természettudományi szakülésen a következő tárgyakra vonatkozó előterjesztések tétettek:

1.) Dr. Entz Géza bemutatta dr. Daday Jenő értekezését „Az Evadne tergestina Claus barnás-zöld festék-sejtjeiről.” A szerző szerint az Evadne terg. állítólagos festéksejtjei a Brandt K. által a Zooxanthella genus név alá foglalt parazit-algákkal azonos képződmények. S minthogy a Zooxanthellák az izeltlábuaknál ez ideig még ismeretlenek, szerző részletesen ismerteti előfordulási viszonyaikat, alakjukat és nagyságukat.

2.) Dr. Pachinger Alajos rajzokban bemutatta és ismertette a Distoma globiporum nevű békaparazitának boncztanát és álczájának fejlődését. Kutatásának legérdekesebb eredménye az, hogy a porus genitalisból kitüremlett képződményt nem tekinti penisnek. Positív adatokra támaszkodva, kimutatja, hogy a szóban levő parazita, a Distoma hepaticum és még több más önnömagukat termékenyítik meg minden penis segítsége nélkül.

3.) Dr. Koch Antal ismertette dr. Primics György jelentését az erd. muzeum-egyesület megbízásából a múlt nyáron teljesített ásványgyűjtő és geológiai kirándulásairól. Első kirándulásának czélja volt az oláh-láposbányái hegységnek és a Cziblesnek földtani alkotásáról az eddigigél hívebb képet szerezní s egyúttal az ottani bányákban előforduló ásványokból is minél többet összegyűjteni. Második utazásában átkutatta a batizpolyáni barlangot, a melyben az Ursus spelaeusnak 2 ép koponyáját és számos más esontját sikerült kiásnia. Asatott még Ungurfalván is a nem rég óta ismeretes bronz-telepeken, úgyszintén kutatót és robbantásokat tétett Kötélesmezőtől északkeletre a meredek andesit-falakban (chalconerekre), de siker nélkül. A gyűjtött chalcon-darabok a völgy alját elfoglaló szántóföldekről valók.

4.) Dr. Koch Antal bemutatott sokoldalú felvilágosítások kíséretében újabb ősemlys- és ősemberi kőszköz-leleteket pótlékaúl korábbi, hasonlótárgyú kimutatásainak, a melyek részint az Erd. Muzeum-egyl. Évkönyveiben (1877.), részint a kolozsvári Orv. Term. tud. Értesítőben (1879.) jelentek meg. Ősemlys-leleteinek száma 20, ősemberi pedig 13. Ezen újabb adatokból is csak az tűnik ki, a mit a szerző első összeállításában már hangsúlyozott, hogy t. i. Erdély őslakója kiválóan a lakóhelye közelében kapható kőzeteket és ásványokat dolgozta fel eszközökké, a mi azonban ki nem zárja azt, hogy a szomszéd népekkel is élénk összeköttetésben lehetett; ezt az újabb obsidian-, serpentin- és főkép a kiválóan fontos smirgel-leletek kétségtelenül bizonyítják.